

آسیب شناسی ساختار نظارت و داوری در نظام سلامت

بی طرفی طرفدارانه!

یادداشت
علی احمدی

برای رسیدن به جواب، دو سؤال عمده قابل طرح و بحث است که در ادامه به آن می پردازیم.

الف - آیا در سازمان نظام پزشکی به درستی به شکایات بیماران رسیدگی می شود؟

ب - در صورت رسیدگی آیا جرائم بازدارنده ای بر خاطیان اعمال می شود؟

◆ پاسخ سؤال اول؛ ساختار معیوب و شبهه ناک داوری

الف برای بررسی پاسخ سؤال اول در ابتدا نگاهی به ساختار نظام قضاوت و داوری می اندازیم. (پیکان ها جهت پاسخگویی را نشان می دهد)، در این ساختار همه چیز در سازمان نظام پزشکی محصور شده است و برای رسیدگی به یک شکایت، بیماران باید به دادگاه بدوی بروند که در نهایت به سازمان نظام پزشکی می رسد.

◆ دادگاه بدوی؛ جایی که جای وکیل و قاضی عوض می شود!

در توضیح شکل باید گفت که دادگاه بدوی دادگاهی است که برای شکایت اولیه یک شاکی برگزار می شود و در صورتی که شاکی یا متهم نسبت به حکم این دادگاه شکایتی داشته باشند، دادگاه عالی مسئول رسیدگی به این شکایت است. کمیسیون بهداشت در مقام قانون گذار، وزارت بهداشت در مقام مجری قوانین و سازمان نظام پزشکی هم به عنوان یک نهاد خصوصی است که در ساختار ایده آل نقش حاکمیتی ندارد.

بحث را با یک مثال پی می گیریم. در دادگاه دو نقش برجسته وجود دارد. یکی قاضی که وظیفه رسیدگی به شکایت شاکی و صدور حکم را به عهده دارد و دیگری وکیل مدافع که وظیفه دفاع از متهم را به عهده دارد. حالتی که در نظام سلامت پیش آمده آن است که اختیارات قاضی را به وکیل مدافع

◆ خطاهای پزشکی و احقاق حقوق بیماران

طبق آمار انجمن پزشکی آمریکا (IOM) ۹۸ هزار نفر در سال در ایالات متحده به خاطر خطاهای پزشکی قابل پیشگیری، فوت می کنند. با وجود اینکه در ایران آمار مدونی از میزان خطاهای پزشکی در دست نیست (!) ولی می توان حدس زد که در ایران نیز آمار بالایی از این دست فوت ها وجود دارد. شاید باور چنین آمارهایی کمی مشکل باشد و حتی این موضوع به ذهن انسان خطور کند که قصور پزشکی بیشتر از طبیعت بیماری ها به انسان ها لطمه می زند ولی نکته ای که وجود دارد این است که باید بررسی شود که چگونه می توان از به وجود آمدن چنین پدیده ای جلوگیری کرد. بعضی قصورات مانند بی مهارتی را می توان با روش های آموزش صحیح اصلاح کرد ولی بی احتیاطی ها و بی مبالاتی ها را باید همانند جرائم رانندگی با در نظر گرفتن جریمه و مجازات کاهش داد. جریمه ها و مجازاتی که بازدارنده باشند و نه بی اثر. نکته مهم تر آن است که اگر روند اداری شکایت کردن، مسیری طولانی و دشوار باشد این مساله خود باعث می شود که شاکیان از کار خود منصرف شوند و عملاً افراد به حقوق خود نرسند. علاوه بر آن اگر فردی مصر باشد مراحل اداری شکایت کردن را تا آخر ببیماید باید دید که آیا در ساختار فعلی دادگاه های نظام سلامت حق به حق دار می رسد یا نه؟!

◆ آسیب شناسی محاکم داوری سلامت

محاکم داوری مربوط به حوزه نظام سلامت را که مردم می توانند حقوق خود را پیگیری کنند می توان به دو بخش تقسیم کرد؛ دادگاه های عمومی، سازمان نظام پزشکی که هر یک خود بخش های ویژه ای برای رسیدگی به مسائل حقوقی حوزه سلامت دارند.

در آسیب شناسی

محاکم داوری

سلامت دو

سوال اساسی

مطرح است:

الف - آیا در سازمان

نظام پزشکی

به درستی به

شکایات بیماران

رسیدگی می شود؟

ب - در صورت

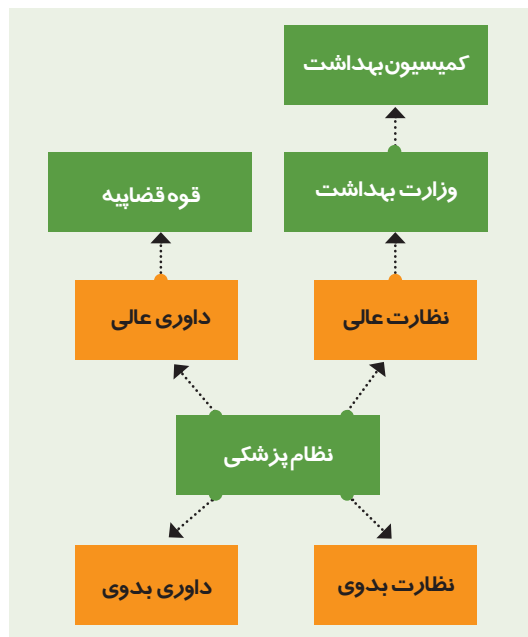
رسیدگی آیا جرائم

بازدارنده ای بر

خاطیان اعمال

می شود؟

ساختار بهینه

ساختار موجود

